

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІВНИК

УРЕДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ
СЮОЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ

РІК XXX.

Число 195.

Джерсі Сіті, Н. Дж., середа, 23. серпня, 1922.

VOL. XXX.

No. 195. Jersey City, N. J., Wednesday, August 23, 1922.

THREE CENT

ЮНІОНІ ПРОВІДНИКИ ВЗИВАЮТЬ
ДО ПОМОЧИ ЗЕЛІЗНИЧНИМ
СТРАЙКАРЯМ

ВАШІНГТОН, 21. серпня. — Президент та вісім віце-президентів Американської Федерації Праці видало відеозапис до організованих робітників в Злучених Державах, в якій взивають американських робітників до участі в найвищій моральну та матеріальну допомогу страйкуючим робітникам залізничних паровозів.

НАДАНОТЪ ВЕЛИКОТ НА КОНФЕРЕНЦІЮ

21. серпня. — Завтра починається тут конференція залізничних та представників страйкуючих робітників.

Генерал Делавер енд Гадсон та президент Сполучено-американських залізничних товариств, що з конференцією сподіваються великого успіху. На його думку, конференція повинна покласти положення непорушності. Він рече, що всі складні залізничні питання повинні бути розв'язані в інтересах держави та в інтересах старшинства (райс).

ПОСПІШАЄ ЗІ ЗАКОНОДАВСТВОМ В СПРАВІ
ВУГЛЕВІХ РОЗСЛІДІВ

ВАШІНГТОН, 21. серпня. — Конгресмен Самуель Е. Віндслейт комітет для механістської торгівлі, який конгрес законопроект про утворення пропонуваної премо Гардінгом комісії для розслідування умов, піву-у вуглевих промислах, а переустрі робітничої зарплати, роліх контрактів та зарібків підприємців.

Прийняття цього законопроекту старіються ухвалити його уже в найближчих днях, може навіть вже завтра. Після цього проекту, комісія має складатися з десяти членів, і мала би вона предложити свій звіт не даше як до 1 січня слідуочого року.

ЗЕЛІЗНИЧНИЙ СТРАЙК ПОШИРАЄТЬСЯ

ДУІСВІДЛ, Кентаді, 21. серпня. —Пікуні залізничні Садери Рейлей повідомили що залізничні, що вони виходять на страйк, бо залізнична не сповнила їх домаганія і не віддала залізничних стромих.

Страйкарі заявляють, що через се залізничні дороги стали небезпечні і вони не можуть сповнити своїх обов'язків.

Пікуні виїхали пікуні з Ст. Луїс, Іллінойс; Принстон та Гантінгберг, Індіяна.

ЗАВРУШЕННЯ ЧЕРЕЗ ЗЕЛІЗНИЧНИЙ СТРАЙК

ШКАГОТ, 21. серпня. — З ріжних місцевостей залізничні дали доносити про ріжні заворушення на тлі страйку залізничних паровозів робітників.

В більшості випадків се були білки між страйкарями та працівниками. В Беринге, перемісто Денвер, Колорадо, прийшли навіть до оруної перепалки.

В місті Корбін, Кентаді, федеральні власті арештували начальника поліції та його помічників за те, що вони не давали федеральним маршалам (поліційним урядникам) сповнити своїх обов'язків.

ПОБИВ ПРОПОВІДНИКА ЗА ЙОГО ПРИХИЛНІСТЬ
ДО СТРАЙКАРІВ

СЕЙЛІС БЕРІ, Норт Каролайна, 21. серпня. — Величезне заворушення викликало в місті поблизу Тома С. Джиммиса, методистського проповідника зі Спенсера та прихильників страйкуючих залізничних робітників, почтовим помічником Джамом Салупом.

Коли вістка про побиття розійшлася по місті, перед домом Салупа збиралася велика толпа людей, з котрої стали кидати ріжні предмети на Салупа. Ма се звинувачив Джиммисон і просив загрозити заарештувати всіх насильних винців та розійтися спокійно доми. Полковник Скат, командувач дев'ятьох компаній сьейного війська, розбатореного в околиці, теж закликав людей до спокою, і йому нарешті вдалося розійти загрозливців.

Салупа арештовано та висушено за бондом.

ЗАВВА ПАВІ ПРІСЯЖАЮТ ІХ СУДІВ В СПРАВІ
КАТАСТРОФИ В ГЕРІ

ШКАГОТ, Іллінойс, 21. серпня. — Лава прісжених судів під промовою судового лікаря (так звана „коронерс джурі“) видала оречення асправі катастрофи в Гері, Іллінойс, що мавишав та пікуні залізничні погинули насилком каригноїд зомови спротивити катастрофу.

Рівночасно джурі оречує, що випустили за змову не можуть бути робітники, розуміючи на розбирання залізничних торів, як се говоривши апершу залізничні детективи, котрі пішли так далеко в своїх підозріннях, що навіть зробили трус в урядових детекторів вій. Лава прісжених признала, що залучили збирання залізничні допущалися люди, які не вміють вживати зявряддя, потрібного до такої роботи.

ПОКІНУЮТЬ МАЙНЕРСЬКИЙ СТРАЙК

ПІТТСБУРГ, Па., 21. серпня. — Балджер Блік Кола Ко. та В. С. Шин Кола Ко. повідомляють, що вони підписали вже з майнерською лігвою угоду, котра була вложена на конференції в Кіппенді, та що вже з сьїм дня починається робота в колах цих підприємств.

Перше підприємство зайняло коло 300 майнерів, друге коло 500.

ЖАХДА НАУКИ БЕРЕД

БУВШИХ ВОЯКІВ

Як серед ветеранів великої війни розійшлася чутка, що федеральний уряд отворив в Брайлі Парк, Говек, коло Містастави, Нью Йорк, школу для практичного образования, до школи зараз в перших днях ввійшло зголосилося аж 3,000 алапаків, хоч школа може примістити лише 500 учеників.

Уряд планує прийняти учеників громадами по сто та чини їх в ріжних професіях, включаючи те й ріжнечинство.

ВТОЛІЛАСЯ

ФОТОГРАФУЮЧИСЬ

Постільної недаї втомилася в ріці Рагвей коло міста Рагвей, Нью Джерсі. 14-літня Салесвета Мавтер. Дівчина стояла в воді по коліна вбрана в свій новий купальний костюм, а батько фотографував її своїм фотографічним апаратом. Коли на дівчину вдарила нагло флім і струнула її на глибини. Дівчина крикнула, і батько кинув її на ратуюк. Хоч в хвилі фотографування дочка стояла так близько, що батько міг би досягнути її рукою, мимом, свого в дві секунди описав вона уже була на середині ріки, де невмигучі пливати батько не міг її допомогти. По бічній халупі, що встала з порогу ріки, він кинувся в воду в своїй убірочі. Коли він піднявся до дівчини, дівчина в смертельний страху схопилася кочергою його уброчки і почала з ним гонити. Він насильно відорвав її руки від неї, і став плавати з нею до берега, хоч дівчина її заподіш шпо. По хвилі одних дівчина вирвалася знов з його рук і знов вчепилася до його своєю судорожними руками немовби кліщами. Все біч обое під водою, коли халупі вдалося вирватися з обіймів потапаючої Вичерпаний до послідку не так ратуючи, як боротьбою з потапаючою дівчиною, хлопчина вже не пробував ратувати її більше, але о безсильний дельдо доплив до берега. Дівчина винилася до раз на поверхню води, але зараз потім знов пропала в воді і вже більше не показувалася. В скоромініт описав добути її тіло.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОВСТАНЦІ ПІЯМАЛИ
ВІЗ ГЕНЕРАЛА УРЯДУ.

На збройний автомобіль генерала Айрської армії Коллінса, тауніа коло Даблінга, стояли Ірландці, малаго горстка збройних повстанців проти тимчасового айрського уряду. Напасники кинули на авто кілька бомб, котрі зробили поважну шкоду на авто і ранили легко шофера авто. Колінса на авто в ту хвилину не було.

ПОЛЬСЬКА НОТА ДО
РАДІАНСЬКОГО УКРАЇНИ

Польська Телеграфічна Агенція оголосила ноти, яку вручили заступникові нар. комісарів для закордонних справ Яковлевичу в Харкові представств Польщі Бересон. В сій ноті польський уряд ретестує проти мігій, який мав устроїти офіційно урядові радянської делегації і компартії для закордонних справ. На сій мігійні підбурює польських репатріантів проти Польщі та закликає, щоб вони не вступали в жодні делікатні буржуазні угоди. Нота домагається перетворення сабства та подарування військових урядовців.

НАПАД ВЕЛИКОГО ГОЛОВНОГО
НА РЫБАКІВ.

Рыбаки с острова Джерзі, що лежить на каналі Ля Манш, котрий надіають Англію від Франції, були кілька днів тому свідком страшного поединку між величезною морською потворою та рыбаком, побитим до поеліи, який описав зисний французький письменник Гіго в своїй повісті „Робітники Мора“. На даву рібачку лаке має напад великий головний. Одним своїм думком рачмен він схопив за шолоу, і в той спосіб мало не перевернув лодку. Другим рачменем (він як має ая ісім) схопив одного рыбака і поже і став його душити і тиснути в воду. Рыбаки кинулися на ратуюк загрозливому товаришеві з чим хто мав підрукою: одні стали бити потвору веслами, та корабельними гаками, другі стали різати потвору залу головною рыбацькими ножами та сокирами. Доперва як рыбаки віддали зовсім ратуюк против, головний потвору двом рачменем шолоу і кинувся назад в море, літаючи, на покляді лодки вичерпаного з усіх сил та майже неспитного моряка.

ЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ
НА ВЕЛИКОМУ УКРАЇНІ

По доносенням з Харкова, на днях відбувся так всесукарський зїзд „предгубиспоко-мій“. На зїзді розважувалося питання про скріплення влади шляхом її централізації. Своїм мають бути зніжати до другорядної ролі і мають бути зніжені „ісполкомі“, які організації знаходяться під впливом місцевої буржуазії.

З ФІЛАДЕЛФІЙСЬКОГО КОНФЕРЕНЦІЇ В СПРАВІ СТРАЙКУ
ТВЕРДОГО ВУГЛЯ

ФІЛАДЕЛФІЯ, 21. серпня. — Конференція в справі страйку робітників твердого вугля те не покінчилася.

Інші конференція відбула дуже бурливе засідання, підчас котрого Луд, представлєль майнерської юні, заявив, що майнери не згодяться на ніжне посередництво людей, що не мають нічого спільного з вуглевим промислом.

Мимо цього поступ переговорів став основою до дуже оптимістичних пророчкувань. Кажуть, що вже може завтра конференція покінчиться установленням основ для мира.

АМЕРИКА МАЄ ВЕЛИКЕ КИПЧЕ ВИБУХАЮЧЕ ЖЕРЕЛО

ЕЛЛОВСВІННІАРК, Вайомінг, 16. серпня. — В поселіах американського національного парку, Славостон Парк, прібув новий газер (вибухаче кипуче жерело), який є найбільшій з усіх газерів в цьому величезному парку.

Новий газер, який викладє болото і каміне на 300 стін вгору, буде називатися ніспотіаілім газером, для відновлення теперешнього 50-літній вік часу отворення цього федерального парку.

В 1915 році токсичний ставок викладє гарячу воду 15 до 20 стін вгору, але до сього часу він ніколи не був чинний правляю.

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВІКИ ПРОТИ ГРЕЦЬКО-ТУРЕЦЬКОГО ЗАМИРЕННЯ

ЦАРГОРОД (Константинополь), столиця Туреччини, 21. серпня. — Сюди наспіли вісті з Ангорі (осаду повстанського турецького правительств Мустафи Кемалаш паші в Малій Азії), що туди прібув з Москви, столиці Московщини, тамошній посол Кемала з порушеннями від московського большевицького „уряду“ до Кемала.

Большевики хотять не допустити до грецько-турецької угоди, але хотіли би щоб війна між ними продовжалася в безоконечність, і тому обіцяють Кемалаш війську і грошеву поміч, якщо він не приставе на замирення, а буде далі продовжувати війну з Грецією в Малій Азії.

ВЕЛИКИЙ СТРАЙК НА УГОРЩИНІ

БУДАПЕШТ, 19. серпня. — На страйк металевих робітників вийшло коло 30,000 робітників.

Уряд викликав війська, щоб запобігти всяким можливим заворушенням.

ЕНЕР ПАША ЗГІНУВ НА ПОЛІ БОЮ

МОСКВА, столиця Московщини, 16. серпня. — Бушій турецький міністер війни і ісландій противник большевизма в Середній Азії, Енер паша, згинув на полі бою в Бокари, де воював проти московського большевицького війська.

РАДІАНСЬКІ НОТИ ДО РУМУНІВ.

Уряд радянської України вислав дві незвичайно острі ноти до Румунії. Перша нота протестує проти задержання двох совітських летунів, що злетіли в Бесарабію. Друга нота протестує проти піддержки румунськими властями противольшевських організацій Врангеля і Пелзори в чім обвиняються представники румунського генерального штабу.

НОВИЙ ВІНАХІД.

Чеський учений д-р Горак винайшов новий спосіб виробу шкля незвичайної тривалості і сили. Таке шкло ніколи не розіб'ється. Фалішка вироблена з того шкла кинена на вулицю з 5. поверха не розбилася. З такого шкла виробляється тепер в Чехії ідушки (меланжі) для ярмі.

ЗЕЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

Варшавський часописець пишуть, що вночі з дня 13 на 14. дня на шляху „міа-Шепетівка“ узяв катастрофи поїзд безпосереднього получення Київ-Варшава. Більшість пасажирів згинуло.

Принача катастрофи — розбірка шляху невідомими людьми.

СУДЕБСЬКІ ІСПИТИ.

На днях у львівському апеляційному суді зложили судові іспити такі Українці: Н. Шинюк з Синока, І. Ставута з Тернополья, Ж. Кипишівський з Решитиловки, О. Лисевич з Коломи, І. Панків із Станіславова, І. Довгий і О. Капустинський з Чорткова.

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВІКИ ЗАПРО-
ДУЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ І СКАРБИ
НІМЕЦЬКИМ КАПІТАЛІСТАМ

БЕРЛІН, 21. серпня. — Тудешній агент московського большевицького „уряду“, Кароль Радек, розіслав до большевицьких заграничних посольств і місій третю часть німецько-російського договору з Рапалло, в Італії, в якому є сказано, які концесії московські большевики признали Німцям на Україні, яку називають „Полудневою Росією“.

Ті концесії обіймають чотири точки, а імено: 1. — Німецькі банки дістали внаслідок (а) на 15 літ на цукрові поля в Київщині і в Харківщині. Для сїх цілі німецькі банки творять синдикат, який спровадить на се поля 25,000 німецьких колоньїстів для праць у цукроварнях. Синдикат прийматиме півність цукрової промисли до той висоти, як був в 1915 році, і давати большевицьким 40% виробленого цукру.

2. — Німецький капітал Гуго Штінес дістає компанії угля в Донецькій на Україні до використання на протязі 15 літ, і право спровадити туди 5,000 кваліфікованих німецьких робітників. Половину добутого угля мають дістати московські большевики, а решту Штінес.

3. — Німцям признається право експлуатувати 1,000 колоньїстів на Кубані і зняти та використати нафтові поля в Майкопі.

4. — Німецька фабрика мурпа дістає нафтові поля Громи на Тереку (біля Кубані), куди має право експлуатувати 15,000 німецьких колоньїстів для використання сїх пів.

ІРЛАНДСЬКІ ПОВСТАНЦІ ХОТЯТЬ УБИТИ З ПІМСТІ
МАЙКЕЛА КОЛЛІНСА

ЛОНДОН, 21. серпня. — Ірландські республіканські повстанці порозіпалоювали в Даблін, столиці Ірландії, пляшати, в яких кажуть, що одного з повстанських командантів, Геррі Ді. Боланду, убито в підступний спосіб, коли він був без оружія, і грозять, що з імені за се убити Майкела Коллінса, голову тимчасового ірландського правительств і команданта ірландських військ.

Повстанці заявляють, що його життя, бо вони вважають, що по смерті Гріффіна він остався останнім найпалітійшим лідером ірландських угорлощів, та що по усунуно його з дороги він буде легше прийти до власти в Ірландії.

ПУАНКАРЕ ДАЛІ ВИГРОДУЄТЬСЯ НІМЕЦЬЧИНІ

ПАРИЖ, 21. серпня. — Французький прем'єр Пуанкаре вигосав сьїгодня промову, в якій заявив, що Франція не одмажно стоїть за тим, щоб змусити Німеччину до плачення воєнного відшкодування.

Він заявив, що Франція не згодиться на мораторію (відкладення речення сплати) для Німеччини, якщо вона не віддасть в руки аліанції які заборухи державних копальні в долині Рур і державних іліс, дозуючи, що Франція не відступить від свого становища, без огляду на се, що могло би статись.

Він далі вказував на те, що справедливість вимагає сїх сплати, та що Франція діійно потребує грошей. Теперішню скрутну ситуацію виникла, казав він, аліантська комісія воєнних відшкодувань, і Велика Британія, яка не розуміє розпачливого положення других аліантів.

Він подавав числа для доказу, що Німеччина сама загнала до руїни і перетич, начебто Франція хотіла поневолати Німеччину.

Вкінці він вказав на се, що небагором може се прийняти дещо, коли Франція і Німеччина будуть працювати разом, але від сього треба, щоб Німеччина визнавала діійно свою волю направити се дїло, якого накіола вчасі війни.

ПЕРЕГОВОРІ МІЖ ФРАНЦІЄЮ І МОСКОВСЬКИМИ
БОЛЬШЕВІКАМИ

ЛОНДОН, 21. серпня. — Кореспондент лондонського Таймса з Риги, столиці Латвії, доносить, що в Берліні, Парижі і в Москві ведуться поважні французько-російські переговори, та що московський большевицький „уряд“ має назначити Григорія Черіна своїм послом у Франції.

СЕРБИ ХОТЯТЬ БУДУВАТИ ЗЕЛІЗНИЦЮ ДО
АДРИЙСЬКОГО МОРЯ

ПАРИЖ, 21. серпня. — Американець Лантон А. Вільямсон з Нью Йорку, який прібув сюди нині з Югославії, заявив, що Серби старіються дістати позичку з Америки і побудувати залізницю до Адриатського моря.

Коли вони мають-муть сїх шпях, знання він, то се обійдеться їх шпир з Італією за Фіуме.

КОРАБЕЛЬНИЙ РУХ МІЖ ЕСТОНІЄЮ І МОСКОВЩИНЮ

РЕВАЛЬ, столиця Естонії, 21. серпня. — Мік Ревель, стоїтич Естонії і Петроградом, бушую стоїтичною бушув Росії, відповіло корабельний рух.

АЛІАНТИ СКЛИКУЮТЬ НАРАДУ, НА ЯКІЙ ХОТЯТЬ
ПОГОДИТИ ГРЕКІВ З ТУРКАМИ

ЛОНДОН, 21. серпня. — Протязом 10 днів або двох неділях вийшло правительств Великої Британії, Франції і Італії заворушення до Греції і до обох турецьких правительств, в Петрогороді (Константинополі) і в Ангорі (в Малій Азії) на нараду у справі вирішення питань Банської Скоду, яка відбувається у Венеції в Італії.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Попшувати і дуже великий фашінін справі МИХАЙЛА ЮРКЕВИЧ, продам з Терезави. Газ. Хтоби про- то з'явив 460 км сам. який дозволі- ти адресу: Michael Rudowsky, 50
9th Ave., New York City (1st floor)

НА ПРОДАЖ шевський бізнес і
яке добрий містощі, місце вир-
не, великої штори і помешкання
\$25.00. Головолиця на адресу: J.
Gallieck, 7 John St., Carteret, N. J.
226).

На продаж САЛОН, по виниці

добрім місці і вироблений від 1895. Ціна дуже низька. Голоси

ПОШУКУЄМО АГЕНТІВ —
чини і жінчини — в кожному місті
пласайд до розпродавання Кар-
ського Зізнного Чаю на Кроу-
ні. Давемо добрі усілякі шторінки

агентам. Пишіть по інформації
CENTRAL DRUG CO., Dept. S, 1
hamton, N. Y.

 Муштини хороніть с
перед всіма венерич
ми зараженнями
уживайте завжди

(Sanitary Kit)
Французський охоронний
Рюкза 35 л. Kit (4's)
У всіх аптеках або в
Y-Kit Co., 92 Beekman
St., New York.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ
9 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
ДО ГАНБУРГА
ДАНЦІГА І ЛІБАВІ
КАБІНИ ТРЕТІЙ КЛАСІ
3, 2, 4, 6 І 8 ЛІЖКАМИ.
Третю кабіну з Нью-Йорку, Балтійсько-Американської Лінії до Ганбурга \$103.50; до Данцига \$108.50; до Лібави \$107.00.

S. S. LITUANIA SEPT.
S. S. POLONIA SEPT.

НА БОЛИ І ДОЛЯГАННЯ

PAIN-EXPELLE

Торговельна марка Регістр. У
Зауважень Держав.

ПРИЯТЕЛЬ В ПОТРЕБ

УВАГА!

Хто хоче довідатися щось цікаве або бути щасливим на ціле життя, нехай піде по дужі цікавий йлюстрований каталог магичний і повсякчасний інтересуватимуться задоволенням.

MRS. L. PIASECKA,
225 E. 14th Street, New York

НА ПРОПУКЛИ
 Прато на пробу і книжку
 пропуклину цілком безплат
 СТУАРТА ПЛАТОПАС

нишим від паса. Є се медичний інок, який припаляється сам, спільно держати внутрішності в житті. — Нема цвіків, спружин або чок. Тому незсушається, не тріпає гієте кости званої „rubes”. Ті осіб лічилось в хаті устійно, не сякуюч деної праці і успіх був не в найгірших випадках. Милкий гелсаміт, легкий до уживання, не дорішгороджєвий золотим медалем і

шию нагородою. Процедура ліч.
натуральною, послідовно, пас стає
непотрібним. У відповідно то що
римо, послідижачі Вам пробу Рі.
цілкоміш ДАРОМ. Напишіть своє
звіско і адресу на купоні і виш.
почною днесь.

PLAPAO LABORATORIES

3071 Stuart Bldg. St. Louis,
Імя і назвисько.....
Адреса.....
Відворотна почта принесе Вам л
ку PLAPAO безплатно.

Українсьм Погребини

Без ривки в котрій сторін
Шинка або околині мѣтука.

те, телефонуйте до МУЗРИКИ
і знайдіть гроші.
2231 W. CHICAGO AVE.
Тел. Serley 4252 і West 6557

НОВІСТЫ! НОВІСТЫ! НОВІСТЫ!

Першорядної якості ПЕРА ФОН
NOVE „Waterman's Ideal Fountain Pen”
можете купити в Києві в „Свободі”.
Перо гарантовано 14-кратове збіль-
шення при наповнюванні чорнилом, не
є ризиком уживати жодної помилки, бо
старіючи піднімає міхтом клапан у
стену в бок, занурити перо в чорни-
ло, спустити повільно хлупку на дошку
або скла, і чорнило вийде.

Или того пара в пересеченном \$2.7
Платить на адрес:
"SVOBODA",
63 Grand Street, Jersey City, N.